

ROSENDAHL

Bezienswaardigheden en panorama's in Rosendahl

Geen jachtigheid, geen compromissen, geen verveling. In Rosendahl zijn er drie gemeenten waar u zich goed voelt, gelegen in het prachtige parklandschap van het Münsterland met zijn bossen, water en weiden. Dit alles nodigt u uit tot beschouwelijk wandelen en fietsen. Tijdens uw „Pättkestouren“ krijgt u veel te zien. Kom u hiervan overtuigen.

Bezienswaardigheden in Darfeld

Bezienswaardigheden in Holtwick

Bezienswaardigheden in Osterwick

Panorama's van de drie gemeenten

Bezienswaardigheden in Darfeld

Parochiekerk St. Nikolaus met kunstschaten:
Kruisingsgroep met gaffelkruis (15e eeuw), Maria en Johannes (18e eeuw) – doopvont met rankenfries en arcades met maskers en dierengestalten uit de 13^e eeuw.

Slot Darfeld: galerijbouw met 2 verdiepingen op de binnenplaats van de hoofdburcht en tuinhuis in het slotpark.

Kapel Höpingen met genadebeeld St. Anna Selbdritt.

Heimat- en burgerhuis "Bahnhof Darfeld"

Windmolen Höpingen.

Molen Burlo.

Korte geschiedenis van het slot Darfeld

De schoonheid van het landschap rond Rosendahl zette in de 17e eeuw de ridder Jobst von Vörden aan het dromen. Hij zag in zijn verbeelding een slot met een vleugje zuiderse nonchalance, waarvan de slanke muren in het stille water weerspiegelden.

De beeldhouwer Gerhard Gröninger uit Münster verwezenlijkte die droom in Darfeld. Met gele zandsteen (die nog steeds in de nabijgelegen Baumbergen wordt ontgind) creëerde hij – geïnspireerd door Franse en Italiaanse voorbeelden – in de stijl van de Venetiaanse renaissance heerlijke bogenzalen met 2 verdiepingen, sierlijke zalen en balustraden, gedrongen rondbogen en meesterlijk gebeeldhouwde kapitelen met rijke versieringen. Zo maakte hij van slot Darfeld een uniek voorbeeld van zuiderse bouwkunst in het noorden van Duitsland.

Men kan er slechts over mijmeren hoe dit slot er zou hebben uitgezien moesten de bouwheer en de architect niet reeds tijdens de bouw zo hebben gekibbeld, dat tenslotte slechts twee van de geplande acht arcadevleugels werden gerealiseerd.

De droom bespeurt men het best in de vroege morgen, als de eerste zonnestralen op het bouwwerk vallen. Het slot is enkel van buitenaf te bezichtigen.

Heimat- en burgerhuis Bahnhof Darfeld

Een bezoek aan het heimat- en burgerhuis Bahnhof Darfeld loont niet enkel op regendagen de moeite. Waar eens treinen reden tussen het Ruhrgebied en Oost-Friesland is nu de rust teruggekeerd en vinden reizigers kunst en cultuur in de wachtzaal. Er zijn regelmatig tentoonstellingen en lezingen.

Windmolen Höpingen

In vroeger tijden zoefden de enorme wieken van de windmolens Höpingen monter door de lucht. Door zijn heerlijke ligging is deze windmolen al van ver te zien. Hij werd zo'n 300 jaar geleden gebouwd en is al geruime tijd een privéwoning

Bezienswaardigheden in Holtwick

Parochiekerk St. Nikolaus met kunstschaten:
Laatromaanse doopvont (13e eeuw) met spiraalrankenfries, barokke piëta op wapenconsole (1678).

"Holtwicker Ei", grote zwerfsteen uit de IJstijd. (De sage van het Holtwicker Ei)

Barenborg, resten van een middeleeuwse aardheuvelburcht in het gehucht Hegerort aan de Dinkel.

Het poorthuis van Haus Holtwick

Heimathuis Holtwick

Meerdere goed bewaarde opslagruimten.

De sage van het Holtwicker Ei

Het "Holtwicker Ei", de grootste zwerfsteen uit de IJstijd in Westfalen, is door oude sagen omweven. Zo'n 150.000 jaar geleden kwam dit blok graniet uit de streek van Filipstad in Zweden in Rosendahl terecht.

De sage van het Holtwicker Ei

In vroeger tijden was het Holtwicker Ei door veel sagen omweven.

Hierna volgt een van de mooiste sagen:

"Toen het christendom in het Münsterland kwam en in onze streek de eerste kerken werden gebouwd, ontstak de duivel in een helse woede. Hij vond er niets beters op dan de kerken met een steen te vernielen.

Het moest wel een enorme steen zijn als hij in zijn opzet wilde slagen. Hoe verder hij vorderde met de steen, hoe meer de last hem drukte. Hij werd ook gehinderd door een oud eikenbos. Knorrig zetten de reusachtige bomen zich schrap tegen de duivel. Door het gewicht van de steen kon hij niet over het bos vliegen. Hij vloekte verschrikkelijk en probeerde de kerk van op afstand te raken. Met de woorden "Holt wiek oder ick smiet" (Uit de weg of ik smijt) maakte hij aanstalten om te werpen. Maar de steen vloog niet ver en drong diep in de bodem. Daar ligt hij nog steeds en geen mens kan hem eruit halen. Tandenknaarsend vertrok de duivel, want hij besepte dat hij tegen het christendom niets kon beginnen. Zo kreeg het gehucht waar de steen was neergekomen de naam Holtwick."

Barenborg

De Barenborg is een van de best bewaarde torenheuvels van het Münsterland. Dit bijna cirkelvormig complex ligt in een ooit uitgestrekt moerasgebied, niet ver van de plek waar de Holtwicker Bach in de Dinkel uitmondt. Het bestaat uit een ca. 3 m hoge, van boven afgeplatte aardheuvel (diameter ca. 25 m), omringd door een dubbel grachtensysteem met tussenwal waarin nu terug water staat.

De binnenste gracht is ca. 16 m breed, de buitenste ca. 5-6 m. De wal is ca. 10 m breed en nog ca. 1 m hoog. Het ganse complex (een uit Normandië afkomstig type "motte") heeft een diameter van ca. 100 m.

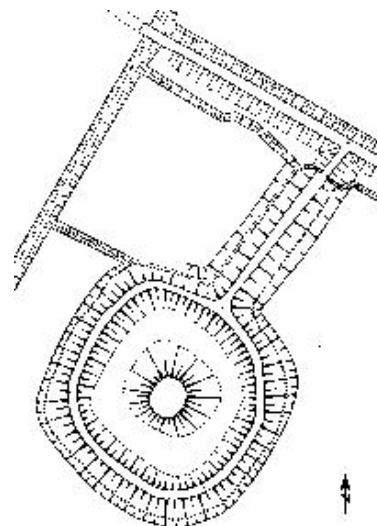
De Barenborg was in de late middeleeuwen in de grensstreek (Bar = grens) een belangrijke vesting van de landheren van Münster en Ahaus aan de vroeger belangrijke handelsweg van Ahaus naar Coesfeld.

De Barenborg in R.-Holtwick – Luchtfoto vanuit het noordoosten

Het omliggend moerasgebied en het grachtensysteem, alsmede de enige toegang over de dam met een ophaalbrug, boden de verdedigers op het vroeger bebouwde centrale eiland een goede bescherming. In het begin van de 15e eeuw werd de vesting vernield en verlaten.

Nu heeft het cultuurmonument Barenborg ook een functie als natuurmonument. De natuur heeft in de loop der tijden het complex volledig in bezit genomen. Als natte biotoop biedt het een waardevolle levensruimte aan zeldzaam geworden planten en dieren.

Bezoekers worden verzocht de natuur niet te verstoren. Het meenemen van planten of dieren is streng verboden.

Het poorthuis van Haus Holtwick

Poorthuis van Haus Holtwick

Het poorthuis van Haus Holtwick werd gebouwd in 1670. Het is het oudste gebouw in Holtwick en ligt aan de bron van de gemeente. Als symbool voor de gemeente werd het gerestaureerd en uitgebreid tot ontmoetingsplaats voor alle inwoners van de agglomeratie Rosendahl. Op 9 mei 2004 kreeg het zijn definitieve bestemming.

Het poorthuis van Haus Holtwick wekt een lange geschiedenis tot leven. Omringd door oude eiken herinnert dit oudste gebouw van de gemeente Holtwick vooral aan de vroege nederzetting.

Reeds in 890 werd het vermeld in een oorkonde. De naam "Haus Holtwick" werd ook de naam van de gemeente. Achter het poorthuis schuilt de ontstaansgeschiedenis van een kleine boerderij waarvan de naam niet enkel aan de bron van de gemeente herinnert.

Het poorthuis is een stukje bewaard verleden, dat samen met de oude bomen het verhaal van de vroegere bloeitijd en de historische alledaagse levenswijze vertelt.

Het was de aanzet tot een historische en voor het Münsterland typische „waterhoeve“. De hoeve was omringd door grachten met water en enkel toegankelijk door het poorthuis via een ophaalbrug.

De hoeve omvatte in het westen een barokke tuin, in het oosten het hoofdgebouw, de brouwerij, het bakhuis, de paardenstal, de graanschuur, de remise, de schuur en het kippenhok. De toegangsweg was omzoomd met eiken. Een grachtencomplex omringde de op een burcht lijkende hoeve en liep door grote delen van het dorp.

Heimathuis Holtwick

Het heimathuis Holtwick ontstond uit een voormalig akkerburgerhuis dat halverwege de 19e eeuw werd gebouwd op de grond van het voormalig armenhuis in Holtwick.

Het uiterlijk en het grondplan van het huis bleven decennialang praktisch ongewijzigd, zodat men nog steeds een goed idee krijgt over de levenswijze van de burgers in Holtwick in het begin van de 19e eeuw. Dit is het laatste origineel bewaard akkerburgerhuis van de karakteristieke bebouwing rond de kerk in de oude dorpskern. De voorgevel stamt uit het midden van de 19e eeuw, de vakwerkconstructie met achtergevel in vakwerk vermoedelijk uit de vroege 17e eeuw. Het interieur met vooraan het woongedeelte en achteraan het bedrijfs gedeelte met poort is volledig bewaard gebleven.

Bezienswaardigheden in Osterwick

De parochiekerk in Osterwick met romaans langschip en gotische trapgevel (13e eeuw) werd uitgebreid met een grote koepel. Ze heeft een dwarsschip, twee westelijke torens (1904) en schilderijen in de koorruimte.

Kunstschaten: crucifix en kroonluchter uit het klooster Varlar, achthoekige laatgotische doopvont.

Slot Varlar, in 1828 met oude restanten van het vroegere norbertijnenklooster verbouwd in classicistische stijl.

Steenreliëf met uitbeelding van de hemelvaart van Maria op het plein Marienplatz.

Goed bewaarde en gerestaureerde barokke wegkruisen.

Parochiekerk Osterwick

Bouwgeschiedenis van de kerk (samenvatting van de internetpresentatie van de Kath. Pfarrgemeinde Ss. Fabian und Sebastian Osterwick "Unsere Kirche").

De aan de oostrand gelegen parochiekerk is ca. 30 meter hoog. De warme tint van de Baumberger zandsteen contrasteert prachtig met de zeegroene patina van de koepel en de torendaken. De iets te weelderige architectuur van deze in neoromaanse stijl uitgebreide kerk verstoort op het eerste gezicht de oorspronkelijke middeleeuwse kernbouw, die nochtans compleet bewaard bleef.

De geschiedenis van de kerk wijst op vier bouwfasen: de romaanse hallenkerk uit de Staufentijd (halverwege de 13e eeuw), de barokke verbouwing van het interieur met slechts enkele bewaarde elementen, de neoromaanse uitbreiding (begin 20^e eeuw) en de verbouwing van het interieur na het 11^e Vaticaans Concilie (1968/69).

Beknopte geschiedenis van het slot Varlar

Het slot Varlar staat in het boerengehucht Hoven, ten zuiden van het dorp Osterwick, langs de weg naar Coesfeld. In de 11e eeuw werd dit complex in een oorkonde vermeld als landgoed, toen de toenmalige eigenares – een edele dame, Reimod genaamd - hier een kerkgemeente wilde stichten als basis voor een toekomstige parochie Varlar. Die parochie kwam er nooit en 100 jaar later was het landgoed bewoond door de graven van Cappenberg, vermoedelijk verwanten van de stichtster Reimod.

De Cappenbergers stamden uit een begoed en invloedrijk grafelijk geslacht, dat nauwe betrekkingen onderhield met het keizerhuis.

De graven steunden de opstandige Saksen onder hertog Lothar von Supplinburg in hun strijd tegen keizer Heinrich V en ze namen deel aan de belegering en plundering van de stad Münster. Berouw of vrees voor de keizerlijke ban zette hen ertoe aan, het grootste deel van hun bezit in Westfalen over te dragen aan de stichter van de norbertijnenorde, Norbert von Genep, en aan het wereldlijke leven te verzaken. Nadat in 1121 Steinfeld was gesticht als eerste Duits norbertijnenklooster, werden in 1122 Cappenberg, weinige maanden later Ilbenstadt en tenslotte – als derde klooster van de Cappenbergs - Varlar gesticht. Hier hadden voordien al monniken uit Affigem een benedictijnenklooster gehad. Rond 1150 ontstond het vierde belangrijke norbertijnenklooster Averndorp bij Wesel.

Nadere informatie, ook over de vakantieregio Baumberge, kunt u per e-mail of per post aanvragen bij de gemeente Rosendahl, Osterwick, Hauptstraße 30, 48720 Rosendahl.